

Državni izpitni center

M 1 7 1 5 6 1 1 3

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

UMETNOSTNA ZGODOVINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Četrtek, 1. junij 2017

SPLOŠNA MATURA

Moderirana različica

DEL A**Izpitna pola 1****1. naloga: Razvoj figure v kiparstvu starega veka**

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.1	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Faraon je izklesan v visokem reliefu, kuros je samostojna (obla) plastika. ♦ Sta iz različnega materiala (diorit, peščenec). ♦ Faraon je resen in vzvišen, kuros ima (arhajski) nasmeh. ♦ Kuros je akt, faraon ne (nosi predpasnik). ♦ Kuros je bil polikromiran, faraon je spoliran. ♦ Enofiguralna/dvofiguralna upodobitev. 	Za en pravilen odgovor 1 točka.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.2	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Frontalna postavitev. ♦ Toga drža: ena noga je postavljena naprej, druga nazaj (razkorak). ♦ Roke stiskata ob telesu v pesti. ♦ Telo je idealizirano. 	Za en pravilen odgovor 1 točka.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.3	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Poliklejt ♦ Kopjenosec 	Za oba pravilna odgovora 1 točka.
	3	tri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ kontrapost ♦ plemenit, resen/brezizrazen obraz ♦ atletsko/mišičasto telo ♦ anatomsko pravilno telo ♦ telo v gibanju ♦ klasična lepota ♦ klasični kanon (1 : 7)/idealni proporci ♦ rahla S-linija 	Za en pravilen odgovor 1 točka.
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.4	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ V upodobitvi patosa, skrajnih čustev. ♦ V dramatičnosti prizora – gre za umor in samomor. ♦ Razgibana (diagonalna) kompozicija. ♦ Skupina je postavljena/močno posega v prostor. ♦ Galska skupina. ♦ Zgodovinski motiv. 	Za en pravilen odgovor 1 točka.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.5	1	♦ Cesarja Avgusta (iz Prima Porte)/Oktavijana	Odgovor mora vsebovati lastno ime.
	1	ena od: ♦ namesto tipskega obraza individualne poteze ♦ idealiziran portret ♦ prikazan kot vojskovodja (nosi oklep) ♦ atribut, ki kaže na božanski izvor (Amor)	Za en pravilen odgovor 1 točka.
	1	♦ Upodobitve so služile poveličevanju/propagandi cesarja.	
Skupaj	3		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.6	3	♦ slika 1.1: egipčanska umetnost ♦ slika 1.2: arhajska doba starogrške umetnosti ♦ slika 1.3: etruščanska umetnost ♦ slika 1.4: klasična doba starogrške umetnosti ♦ slika 1.5: helenistična doba starogrške umetnosti ♦ slika 1.6: rimska antična umetnost	Za pet ali šest pravih odgovorov 3 točke. Za tri ali štiri pravilne odgovore 2 točki. Za en ali dva pravilna odgovora 1 točka. Opredelitev obdobja grške umetnosti mora biti natančna.

2. naloga: Egejska umetnost

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.1	1	♦ slika 2.1: kralj Minos/Minotaver/Tezej/Ariadna	
	1	♦ slika 2.2: Kiklopi/Agamemnon in njegova kraljeva družina	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.2	3	tri od: ♦ kanalizacija ♦ vodovod z odtočnimi kanali ♦ prezračevanje ♦ tlakovana cesta ♦ svetlobni jaški ♦ večnadstropna gradnja ♦ statika: uporaba lesa in kamna ♦ posebna oblika stebra	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.3	1	♦ pravilno pobarvan tloris (3, 4, 5 ali 4, 5)	
	1	♦ oblika antične egejske hiše kot podolgovat pravokotnik s stebnim preddverjem in <u>dvorano z ognjiščem v sredini, okrog štirje stebri</u>	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.4		slika 2.3:	
	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Poudarjena je linija. ♦ Podoba deluje ploskovito. ♦ Obraz je v profilu, oko je naslikano frontalno. ♦ Prevladujejo modra, bela in rdeča barva. ♦ Delo je izdelano v tehniki freske. 	
	1	♦ Delo je del stenskega okrasja palače Knosos in verjetno predstavlja dvorjanko.	
		slika 2.4:	
	2	♦ Delo je narejeno iz zlate pločevine, izdelano v tehniki torevtike. ♦ Podoba je stilizirana, vendar se skuša približati realistični upodobitvi, saj posnema poteze individualnega obraza, detajli brade in obrvi so natančno izdelani.	
	1	ena od: ♦ Delo je nastalo kot posmrtna maska, ki je bila položena na obraz verjetno mikenskega vladarja. ♦ Spomin na umrlega/češčenje prednikov.	
Skupaj	6		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.5	1	♦ Boginja s kačami/svečenica v minojski noši.	
	1	♦ Podobo povezujemo s kultom plodnosti: kače zaradi gibanja in levitve povezujemo z rodovitnostjo zemlje, divjo mačko, ki je na klobuku, povezujemo s plodnostjo.	
Skupaj	2		

3. naloga: Srednjeveška umetnost

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.1	3	tri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ starokrščanska umetnost ♦ bizantinska umetnost ♦ umetnost v obdobju preseljevanja ljudstev, (otoška, langobardska umetnost) ♦ karolinška/otonska umetnost/predromanika 	Za en pravilen odgovor 1 točka.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.2	1	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ polsteber, steber, pilaster ♦ lok, arkade ♦ obok ♦ stopniščni podstavek 	Dve navedbi za 1 točko.
	1	♦ slavolok	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.3	1	♦ Karel Veliki/Karel Plešasti/karolinški vladar	
	1	ena od: ♦ rimska antika ♦ konjeniški portret Marka Avrelija	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.4		slika 3.3:	
	1	♦ tabelna slika/ikona/jajčna tempera/enkavstika	
	1	♦ frontalnost/tipiziranost/zlato ozadje/ brezprostorskost/ploskovitost	
		slika 3.4:	
	1	♦ monumentalno slikarstvo/freska/stensko slikarstvo	
	1	♦ prostor/nakazani prostorski plani/toga draperija/poudarjena linija/tipiziranost obrazov/barvna modulacija/oblikovanje telesnosti s pomočjo barv	
		slika 3.5:	
	1	♦ miniaturno slikarstvo/knjižno slikarstvo/iluminirani rokopisi	
1	♦ horror vacui/pleteninasta ornamentika/ornamentalnost/ploskovitost		
Skupaj	6		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.5	1	♦ slika 3.6: štiri simboli ali poimenovanje evangelistov/križ/palme/paradiž/grifoni	
	1	♦ slika 3.7: izvorni greh/Kristusa primejo/Daniyel v levnjaku/Kristusov prihod v Jeruzalem/golobradi Kristus na prestolu/Adam in Eva/Pilat obsodi Jezusa, Job, sv. Peter	
Skupaj	2		

4. naloga: Gotsko slikarstvo

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.1	3	tri od: ♦ slika 4.2: Križanje/Križani/razpelo ♦ slika 4.3: Maesta/Madona Ognissanti/Madona na prestolu ♦ slika 4.4: Kristus v mandorli, Majestas Domini/Kristus v slavi/evangelisti/cerkveni očetje/Marija v slavi/angeli ... ♦ slika 4.5: Mrtvaški ples	Za en pravilen odgovor 1 točka.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.2	4	dve od: ♦ tehnika: freska razlaga: slika na svež omet ♦ tehnika: vitraj razlaga: raznobarvno steklo, povezano s svinčenimi trakovi ♦ tehnika: jajčna tempera na lesu razlaga: pigment, vezan z rumenjacom	Za eno tehniko 1 točka. Za eno razlago 1 točka.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.3	1	♦ Giotto di Bondone	
	3	tri od: ♦ polnoplastičnost figur ♦ prostor kot nov element ♦ arhitekturno in krajinsko ozadje ♦ pravilna razmerja v upodobitvi telesnosti ♦ žive, močne barve ♦ patos v izrazu ♦ svetloba kot nov element ♦ monumentalnost ♦ jasnost prizorov ♦ človek v prostoru ♦ empirična perspektiva	Za en pravilen odgovor 1 točka.
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.4	1	♦ kranjski prezbiterij	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.5	2	♦ Vsi sloji in stanovi srednjega veka so pred smrtjo enaki. ♦ Smrt kot okostnjak pelje vse ljudi proti odprtemu grobu. ♦ Smrt ne izbira ure, dneva, starosti. ♦ Memento mori.	
	1	♦ Hrastovlje	
Skupaj	3		

5. naloga: Prepoznavanje obdobja

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.1	1	♦ renesansa	
	2	♦ Firenze ♦ 15. stoletje	
Skupaj	3		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.2	4	štiri od: ♦ z gledovanje po antiki (antični arhitekturni členi) ♦ pravilni proporci ♦ zlati rez ♦ simetričnost ♦ geometrijski liki (krog, kvadrat) ♦ skladnost med geometrijskimi liki ♦ jasnost prostora	Za en pravilen odgovor 1 točka.
	1	♦ slavolok	
Skupaj	5		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.3	3	♦ Masaccio ♦ Davčni novčič ♦ (linearna) perspektiva	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.4	2	♦ Krištof Ravbar ♦ Gornji Grad	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.5	2	dve od: ♦ Sandro Botticelli ♦ Andrea Mantegna ♦ Lorenzo Ghiberti ♦ Andrea del Verocchio ♦ Piero della Francesca ♦ Paolo Uccello ♦ Donatello ♦ Filippo Brunelleschi ♦ Giovanni Bellini	Za en pravičen odgovor 1 točka. Upoštevamo vse predstavnike renesanse.

Skupno število točk: 60

Izpitna pola 2

1. naloga: Baročno kiparstvo

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.1	1	♦ zlati/slavoločni oltarji	
	3	♦ Oltarji so leseni in polihromirani, veliko je pozlate. ♦ Veliko je ornamentike (vitice, hrustančevje, akant, angelske glavice). ♦ Oltarji so večnadstropni in večkrilni.	
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.2	2	♦ emonski/ljubljanski škofje ♦ Naročniki so s to postavijo poudarili starost škofije/stik z zgodnjim krščanstvom.	
	2	♦ Accademia operosorum/Akademija delavnih/kranjski izobraženci ♦ Rim	
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.3	2	♦ Francesco Robba ♦ Benetke	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.4	3	tri od: ♦ razgibanost ♦ dramatičnost ♦ napetost ♦ igra svetlobe in sence ♦ polnoplastičnost ♦ patos ♦ seganje figure v prostor ♦ figura serpentinata	Za en pravilen odgovor 1 točka.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.5	2	♦ Bernini ♦ David	

2. naloga: Razvoj arhitekture v 19. stoletju

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.1	3	♦ slika 2.1: neoklasicizem ♦ slika 2.2: inženirska arhitektura ♦ slika 2.3: historična arhitektura/historicizem/neogotika ♦ slika 2.4: inženirska arhitektura ♦ slika 2.5: inženirska arhitektura/arhitektura čikaške šole ♦ slika 2.6: secesija ♦ slika 2.7: secesija	Za šest ali sedem pravih odgovorov 3 točke. Za štiri ali pet pravih odgovorov 2 točki. Za tri pravilne odgovore 1 točka.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.2	1	ena od: ♦ Panteon v Rimu ♦ cerkev sv. Petra v Rimu	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.3	1	♦ Votivna cerkev na Dunaju	
	1	♦ Eifflov stolp v Parizu	
	2	dve od: ♦ Obe stavbi sta visoki, Eifflov stolp je višji. ♦ Obe sta skeletno grajeni. ♦ Sta iz različnih materialov./Novi materiali. ♦ Zgrajeni sta za različne namene: cerkev je nastala kot zahvala bogu, ker atentat na cesarja ni uspel, stolp pa je nastal za pariško svetovno razstavo.	Za en pravilen odgovor 1 točka.
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.4	1	♦ slika 2.5: stanovanjska/poslovna stavba	
	1	♦ slika 2.6: paviljon (postaja) podzemne železnice/železniška postaja	
	1	♦ slika 2.7: veleblagovnica	
Skupaj	3		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.5	3	♦ steklo ♦ jeklo ♦ železobetonsko/železo	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.6	1	♦ po ornamentiki (cvetlično okrasje, sončnice, pozlata itd.)	

3. naloga: Romantika in realizem na Slovenskem

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.1	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Na sliki je premožen trgovec Hohn. ♦ Je Ljubljčan (za njim se vidi veduta Ljubljane z gradom). ♦ Mož je izobražen (v roki drži knjigo). ♦ Mož je starejši. 	Za en pravilen odgovor 1 točka.
	1	♦ urbana krajina/veduta	
Skupaj	3		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.2	4	štiri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Na sliki 3.2 je upodobljena bogata meščanska družina, na sliki 3.3 pa revni kmetje. ♦ Meščani so oblečeni izbrano, sedijo v dnevni sobi (salonu) na udobnem kavču, mož je izobražen – v roki drži knjigo. Kmečka družina deluje odtujeno, zdi se, kot da nekoga pričakujejo (ali pogrešajo) – na to kaže prazen stol za mizo. Sedijo v izbi, pohištvo je preprosto. ♦ Meščani pozirajo slikarju, želijo biti všečni. Kmetje zrejo drug mimo drugega, izogibajo se stiku z gledalcem, so vidno odtujeni. ♦ Na slikah so drugačni kolorit, prostor in svetloba: pri revni družini so barve temne, zamolkle. ♦ Poteza čopiča je pri kmečki družini pastozna, medtem ko so pri meščanski barve nanesene bolj lazurno. ♦ Obraz kmečke matere je nedokončan. 	Za en pravilen odgovor 1 točka.
	1	♦ bidermajer/romantika	
Skupaj	5		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.3	1	♦ Jožef Petkovšek – slika 3.3	Za pravilen odgovor šteje le poimenovanje umetnika v kombinaciji z ustrezno številko slike.
	1	♦ Jurij Šubic – slika 3.4	
	1	♦ Ivana Kobilca – slika 3.6	
Skupaj	3		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.4	2	<p>dve od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Krajina na sliki 3.5 je naslikana z lazurnimi nanosi, na sliki 3.6 pa z bolj pastoznimi. ♦ Romantična krajina na sliki 3.5 je naslikana pod vplivom slikarjevega razpoloženja: izbira barvne palete je zato dramatična – gre za ozračje pred nevihto. Krajina na sliki 3.6 je realistična, ima drugačne optične in svetlobne vrednosti. Opazimo sončen poleten dan – sončne lise so razvidne v naravi in na podobah otrok. ♦ Slika 3.5 je nastala v celoti v ateljeju. Na sliki 3.6 si je slikarka pri ustvarjanju pomagala s fotografijo, slikala je tudi na prostem. ♦ Drugačno je razpoloženje slik: na sliki 3.5 je zgolj dramatična krajina, tik pred nevihto, brez oseb. Na sliki 3.6 pa se otroci brezskrbno igrajo v sončnem popoldnevu – opaziti je tudi žanr. ♦ Barve na sliki 3.5 so temnejše kot na sliki 3.6. 	Za en pravilen odgovor 1 točka.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.5	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Plenerizem (fr. plein air) si je v nasprotju s slikanjem v ateljeju prizadeval zajeti svetlobne učinke neposredno v naravi. To je slikanje na prostem (barbizonska šola). 	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.6	1	♦ pisatelja Ivana Tavčarja	

4. naloga: Motiv junaštva v novoveški umetnosti

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.1	2	slika 4.1: ♦ krščanski/(baročni) svetnik/Frančišek Saleški ena od: ♦ Podoba kaže povečevanje svetnika, njegov sprejem med nebeščane. ♦ Motiv sledi programu tridentinskega koncila, protireformacijske umetnosti. ♦ Podoba kaže cerkvenega pisca, misijonarja, teologa, človeka predanih in globokih verskih čustev. ♦ Sakralni namen/apoteoza.	Za tip 1 točka, za namen 1 točka.
	2	slika 4.2: ♦ vojskovodja/Napoleon ena od: ♦ Podoba povečuje Napoleona kot zmagovitega in pogumnega vojskovodjo. ♦ Predstavljena je Napoleonova veličastnost in herojstvo. ♦ Slika propagira Napoleonove imperialistične težnje.	Za tip 1 točka, za namen 1 točka.
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.2	1	♦ podelitev božanske časti/oboževanje določenega človeka/podeljevanje nesmrtnih časti in lastnosti/povečevanje/sprejem v nebesa ali na Olimp	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.3	1	ena od: ♦ antični konjeniški portret Marka Avrelija ♦ prehod čez Alpe spominja na Hanibala in Karla Velikega	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.4	1	♦ zgodovinski motiv/žrtve vojne	
	1	ena od: ♦ V obeh primerih so civilisti žrtve vojnega nasilja. ♦ Oba primera kažeta pogumno držo žrtev. ♦ Oba primera kažeta žrtve v boju z zavojevalcem, zato jih lahko povežemo z nacionalno zavednimi čustvi. ♦ Zavest o žrtvovanju in pripadnosti skupnosti, ki je zatirana.	Za en pravilen odgovor 1 točka.
	1	ena od: ♦ Slika prikazuje pokol francoskih vojakov nad španskimi civilisti v Madridu, brutalnost francoske vojske, 3. maj 1803, streljanje upornikov. ♦ Kip predstavlja dogodke iz stoletne vojne, obleganje angleškega kralja Edvarda III. francoskega mesta Calais v 14. stoletju.	Za en pravilen odgovor 1 točka.
Skupaj	3		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.5	1	slika 4.5: ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Slikar se je osredotočil na truplo umorjenega revolucionarja, vse odvečno je opustil, zato slika učinkuje preprosto in monumentalno. ♦ Maratovo telo je idealizirano, deluje herojsko, atletsko, še vedno je poudarjen mišični tonus. ♦ Marat deluje mirno, spokojno, telo ni iznakaženo, rana je samo nakazana. ♦ Slika spominja na podobe krščanskih mučencev ali mrtvega Kristusa. 	
	1	slika 4.6: ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Na prvi vtis slika deluje dinamično, kaotično, kar spominja na boj anarhistov. ♦ Brezvladje, nered se sklada z idejami anarhistov, slika prikazuje incident na pogrebu ubitega anarhista, ko je prišlo do pretepa med pogrebci in policijo. ♦ Dinamična kompozicija, intenzivne barve. 	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.6	1	♦ slovenski književniki	
	1	♦ Slovenci dolgo časa nismo živeli v samostojni državi, zato je bila narodna zavest tesno povezana z uporabo slovenskega jezika./Jezik je zelo pomemben del narodne identitete.	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.7	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ slika 4.1: barok ♦ slika 4.2: neoklasicizem ♦ slika 4.3: romantika ♦ slika 4.4: postimpresionizem 	Za štiri pravilne odgovore 2 točki, za tri ali dva pravilna 1 točka.

5. naloga: Prepoznavanje obdobja

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.1	1	♦ avantgarde/zgodovinske avantgarde	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.2	5	♦ 5 ♦ 4 ali 3 ♦ 2 ♦ 8 ♦ 1	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.3	1	♦ Tone Kralj	Za en pravilen odgovor 1 točka.
	1	♦ ekspresionizem/nova stvarnost	
	2	dve od: ♦ upodabljanje notranjega/duševnega/ čustvenega stanja ♦ uporaba živih barv ♦ uporaba kontrastnih barv ♦ oblike in barve so uporabljene kot posredovalec vsebine ♦ deformacija oblik	
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.4	1	♦ OHO	
	2	♦ Mavčni odlitki stekleničk, vsakdanjih predmetov, ki nas obdajajo. ♦ Človek se mora otresti občutka, da je vzvišen nad predmeti; ti naj ne bodo le tržno blago, ki ga po uporabi odvržemo. ♦ Z odlivanjem uporabnih predmetov so želeli doseči, da bi se zblížala umetnost in življenje. ♦ Instalacija/ideja pomembnejša od fizičnega umetnine.	
Skupaj	3		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.5	1	♦ Avgust Černigoj	
	1	♦ konstruktivizem/slovenska (zgodovinska) avantgarda	
Skupaj	2		

Skupno število točk: 60

DEL B**Navodila za ocenjevanje**

Navodila za ocenjevanje so pripravljena v skladu s poglavjem 3.2 »Tipi nalog in ocenjevanje« in z merili ocenjevanja posameznih delov izpita, ki so objavljena v poglavju 3. 3. 2 v Predmetnem izpitnem katalogu za splošno maturo 2016 – Umetnostna zgodovina.

Elementi ocenjevanja	Merila	Točke	Skupaj
1. podatki o umetniškem delu	Za vsako pravilno navedbo: ime umetnika, naslov izbranega umetniškega dela ali ime in kraj, kjer stavba stoji, okvirjen čas nastanka, tehnika ali material, približna velikost, nahajališče in umestitev v slogovno obdobje.	za vsako pravilno navedbo 1 točka	4 točke
2. oblikovna razčlemba	navedena ni nobena od oblikovnih lastnosti umetniškega dela	0 točk	3 točke
	opis motiva ter navedba in opredelitev enega ali dveh elementov oblikovne analize (telesnost, prostor, kompozicija, barve, svetloba, tekstura, ...) izbranega likovnega dela, razčlemba je pomanjkljiva	1–2 točki	
	navedba večine oblikovnih elementov v povezavi s kompozicijskimi lastnostmi in sestavo, jasna opredelitev in povezava s slikovnim gradivom	3 točke	
3. vsebinska razčlemba	navedena ni nobena od vsebinskih lastnosti umetniškega dela	0 točk	3 točke
	opis in prepoznavna ikonografskega motiva, interpretacija je pomanjkljiva in nejasna	1–2 točki	
	natančna opredelitev vsebine upodobljenega dela in njegovega sporočila; interpretacija je jasna, samostojna in smiselna	3 točke	
4. navedba okoliščin nastanka umetnine, umetniški vplivi in pomen za umetnost	naveden ni nobeden od zahtevanih elementov	0 točk	8 točk
	pomanjkljiva navedba okoliščin oziroma vplivov na izbrano umetniško delo; razlaga ni jasna; primerjava je pomanjkljiva in nejasna	1–4 točki	
	celovita navedba okoliščin, smiselno povezano opredeljeni umetnostni vplivi in jasno označen pomen dela za umetnost; interpretacija je smiselna in samostojna; primerjava je celovita in jasna	5–8 točke	
5. opredelitev odnosa do likovnih del	odnos do obeh umetniških del ni naveden	0 točk	2 točki
	zapis odnosa do obeh umetniških del	1 točka	
	smiselna opredelitev odnosa do obeh umetniških del z utemeljitvijo	2 točki	

Skupno število točk: 20

Izpitna pola 1

6. naloga

EO	Rešitev
1	<p>štiri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Iktin (arhitekt), Kalikrat (stavbni mojster) in Fidija (nadzornik gradbenih in kiparskih del) ♦ Partenon ♦ Atene, Akropola ♦ 447–432 pr. n. št./5. stol. pr. n. št. ♦ monumentalno svetišče (dolgo 69,5 m, široko 30,9 m) ♦ grška klasična umetnost
2	<p>tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Partenon je dorski tempelj, ki stoji na stopničasti pravokotni ploščadi. Slednjo po vseh stranicah obdajajo dorski stebri. Na krajši stranici pravokotnika jih je osem, na daljši sedemnajst. ♦ Tempelj je pravokoten, longitudinalen prostor. ♦ Pri gradnji templja so uporabljali različne optične korekcije. Prva je rahla usločenost stopničaste tempeljske ploščadi, na kateri stoji stebrišče. Za izvedbo te arhitekturne prevare, ki daje občutek ravne ploskve, je bil potreben natančen izračun. ♦ Tudi žlebljeni stebri se skladno s pravili entaze do spodnje tretjine širijo in potem ožajo. ♦ Vogalni stebri so rahlo nagnjeni, postavljeni nekoliko bolj skupaj (da so od daleč videti v enakomernih razmikih); hkrati so nekoliko debelejši – če bi navidezno podaljšali njihove zunanje stranice, bi se staknili v vrhu trikotnika v višini kilometra in pol. ♦ Dorski stebri so brez baze (podstavka). Na žlebljenem delu počiva prstanast kapitel (tega sestavljata abakus in ehinus). ♦ Nad kapiteli je ogredje, sestavljeno iz arhitrava (prečne grede) ter friza s triglifi in metopami. ♦ Stebri so na krajših stranicah pravokotnika postavljeni v dveh vrstah: v prvi jih je osem, v drugi pa šest. ♦ Za stebri je cela (ali naos), prostor za kip boga. Cela je zidana in razdeljena na dva prostora: nekdanje je v večjem prostoru na vzhodu stal kolosalen trinajstmetrski Fidijev kip boginje Atene. Z zahodne strani templja se je vstopilo v dvorano devic. ♦ Kiparsko oblikovane površine tega templja so bile oba timpanona, metope in friz, ki je potekal okoli cele in je bil dolg 160 m. Nekoč so bile te površine pobarvane z rdečo, modro in zlato barvo. ♦ Partenon je bil zgrajen po strogih matematičnih pravilih: vse mere so odvisne od modula, osnovne mere, ki pomeni osnovo skladnosti celote in podrobnosti. ♦ Natančno so uporabili razmerje med proporcema 4 : 9 (npr. vidno v razmerju med širino in dolžino templja, njegovo višino in širino). ♦ Partenon je v celoti izdelan iz kamna (marmorja).
3	<p>tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Partenonovi trikotni čeli z reliefi prikazujeta osrednjo osebo, ki ji je tempelj posvečen, boginjo Ateno – simbolno reliefi pomenijo vladavino te boginje za vedno. ♦ Timpanon na vzhodu prikazuje Atenino rojstvo iz Zevsove glave, na zahodu pa vidimo njeno tekmovanje s Pozejdomom, kdo bo zavladal Atiki. ♦ Mitološka interpretacija boginje Atene je povezana z istoimenskim atiškim mestom: Periklejeva sedanost se kaže v panatanejskih procesijah, ki so jih Atenci na čast zavetnici mesta obhajali jeseni v zahvalo za dobro letino. ♦ V templju je stal ogromen kip Atene iz zlata in slonovine (krizelefantinska tehnika). Zlato oblogo je bilo po potrebi mogoče sneti in potem nadomestiti (bila je okras in mestni zaklad). ♦ V dorskem frizu, potekajočem po zunanjščini templja, se metope menjavajo s triglifi. Metope prikazujejo mitološke prizore: gigantomahijo, kentavromahijo, amazonomahijo in trojansko vojno. ♦ Mitološke prizore so Grki upodobili zato, da bi opozorili na resnične zgodovinske dogodke, npr. na svojo zmago nad Perzijci. ♦ Partenon simbolizira tudi grško zmago nad Perzijci, grško moč, kulturo in bogastvo.
4	<p>osem od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Partenon so zgradili v Periklejevem času približno 30 let kasneje, ko so Perzijci 480 pr. n. št. do tal porušili in požgali templje in druge spomenike na atenski Akropoli. Najlepši tempelj na Akropoli je posvečen boginji Ateni, zavetnici mesta. ♦ Partenon stoji na mestu, kjer je stal Atenin tempelj že prej. V tem času so Atene doživljale

	<p>svojo zlato dobo, bile so na vrhu svoje moči. Periklej je denar, namenjen vojaški obrambi Aten in zavezniških mest, vložil v ponovno zgraditev Akropole – ta naj bi povzdignila lepoto Aten pred drugimi grškimi mesti.</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Obe svetišči sta vzdolžno in simetrično zasnovani, tloris temelji na pravokotniku. ♦ Zasnova obeh stavb je iz jasnih, ravnih, preprostih linij. ♦ Obe stavbi sta postavljeni na podstavek in sta bili nekoč polikromirani, zunanji vtis stavbe je bil mnogo bolj barvit. ♦ Partenon je zgrajen iz belega marmorja, Edfu pa iz svetlo rjavega peščenjaka. ♦ Partenon zaradi zunanjega oboda stebrov deluje lahkotneje, predrte stranice delujejo manj masivno in monumentalno, drugače od egipčanskega svetišča, ki deluje masivno in zaprto. ♦ Partenon učinkuje bolj harmonično in kot človeku prijazno naravnana arhitektura, s preišljenim ponavljajočim se ritmom arhitekturnih elementov in skladnimi razmerji, ki izhajajo iz modula človeškega telesa. Edfu deluje bolj mogočno, veličastno in nadčloveško. ♦ Partenon ima arhitekturno okrasje osredotočeno na zunanosti svetišča, egipčansko pa v notranjosti. ♦ Obe svetišči imata za glavni arhitekturni element steber, Partenon ima dorski stebri red, stebri v egipčanskem svetišču posnemajo rastline (lotos, papirus, palma). ♦ Na obeh stavbah imamo relief, Partenon ima okrasje na metopah, timpanonu, zunanji steni cele, stene egipčanskega svetišča so prekrite v celoti s poglobljenim reliefom. ♦ V obeh primerih je osrednja tema kiparskega okrasja mitologija in podobe darovanja. ♦ Obe svetišči sta orientirani v osi vzhod–zahod. ♦ Obe svetišči sta nastali kot del večje arhitekturne celote v sklopu še z drugimi svetišči in sta obdani z obzidjem. ♦ Partenon je zasnovan enostavneje iz manj prostorov (pronaos, naos, opistodom), drugače od egipčanskega svetišča, ki ga sestavljajo posamezni sklopi (pilon, veliko stebarno dvorišče, velika stebarna dvorana, mala stebarna dvorana, cela). ♦ Za obe svetišči sta prototipa za osnovno obliko maloazijska – egejska (megaron) in egipčanska tradicionalna hiša. ♦ Obe svetišči služita kot hiša za kip božanstva, Partenon kipa Atene Partenos, Edfu boga Hora. ♦ Za obe svetišči je značilno, da so verniki ostajali zunaj in niso vstopali vanje. Obredi, v katere so bili vključeni, so se izvajali zunaj svetišča, pred samo stavbo.
5	♦ Tu kandidat primerjalno opredeli svoj osebni odnos do likovnih del iz naloge z utemeljitvijo.

7. naloga

EO	Rešitev
1	<p>štiri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Donatello ♦ David ♦ ok. 1440/sredina 15. stoletja ♦ bron ♦ naravna velikost ♦ Museo Nazionale di Bargello, Firenze ♦ zgodnja renesansa
2	<p>tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Prostostoječa, obla moška figura, akt v naravni velikosti, najstniško telo. ♦ Telesnost je oblikovana realistično, idealizirano v estetsko popolnih razmerjih, obrazne poteze spominjajo na poteze antičnih portretov Antinoja (gladkost obraza v nasprotju z izrazito poudarjenimi kodri, čutno našobljene ustnice). ♦ Kontrapost kot pri antičnih vzorih mladih atletov, razporeditev teže telesa na eno nogo. ♦ Blago zaokrožene poteze pri oblikovanju, vodilna S-linija telesa odmeva v manjših krivuljah celega telesa, lahko bi govorili o zaporedju nežno usločenih S-linij. ♦ Uravnoveženje oblikovnih nasprotij (kontrast med osvetljenim telesom in osenčeno glavo), kontrast med površinsko slikovitimi (glava in pri tleh) in gladkimi deli dominantne površine telesa. ♦ Vrsta kompozicijskih in oblikovnih novosti označuje nov renesančni odnos do telesa in razcvet humanizma. ♦ Teža telesa sloni na desni nogi, leva se poigrava z Goljatovo glavo, prsti na nogi so se zapletli v njegove kodre.

	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Kip je oblikovan polnoplastično in je bil namenjen za postavitve v prostor, da ga lahko obhodimo, postavljen je bil v atriju Medičejske palače v Firencah. ♦ Kip je odlit v bron, posamezni deli kipa, golenici, lasje, lovor so bili pozlačeni.
3	<p>tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Pred nami stoji najstniški lepotec, starozavezni junak David, in kaže, kako je renesansa, kot pred njo klasična antika, gojila odnos do telesne popolnosti. ♦ Lepotnost in milina na obrazu, pogled uprt v tla, izražajo osredotočenost nase in na predmet ob Davidovih nogah, odsekano Goljatovo glavo. ♦ Razpoloženje je introvertirano. ♦ Neobičajno je, da je Donatello za Davida namesto odraslega lika vojščaka ali kralja, prevladujočega v srednjem veku, izbral mladostno postavbo. ♦ Označil ga je s klasičnimi atributi: klobukom, okrašenim z lovorjevim listjem (rastlina simbolizira pesništvo in slavo). ♦ Velik, neroden meč, ki ga drži v desnici, ni njegov, ampak Goljatov, v levici stiska kamen, s katerim ga je ubil. ♦ Golota prikazuje njegovo krhkost in ranljivost. Zmagal ni z grobo silo, temveč s premišljenostjo in vero v Boga (v krščanstvu je golota znamenje čistosti), s čimer predstavlja moč samostojnih dejanj. ♦ Prej navedenim oblikovnim kontrastom bi lahko dodali dva vsebinska (ikonografska): mladost – starost, premišljeno delovanje – groba sila.
4	<p>osem od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Donatello je najznamenitejši kipar zgodnje renesanse, ki je v prvi polovici 15. stoletja deloval v Firencah, ter vnesel številne kompozicijske in oblikovne novosti. ♦ Z bronastim Davidom je postavil temelje študiju golega telesa. ♦ David velja za prvi prostostoječi, v kontrapost postavljeni akt po antiki. ♦ Z detajli, ki jih je kipar prenesel iz antičnega kiparstva, je opozoril na humanistične vrednote. ♦ Kip Davida simbolno predstavlja republikanske Firence 15. stoletja, ki so se pod vodilno florentinsko renesančno družino Medici otresle cerkvenih spon. ♦ Kip Davida je naročil Cosimo Medici Starejši, da je krasil notranje dvorišče njegove nove mestne palače. ♦ Moški akt kot lepotni ideal izvira iz klasične dobe antične Grčije (upodobitev bogov in slavnih posameznikov, najpogosteje športnikov). ♦ Obe deli predstavljata moški akt, prvo je nežno telo najstnika, drugo atletskega mladeniča. ♦ David stoji v sproščeni drži, s težo na eni nogi, kuros je postavljen v napeto, togo držo, s korakom naprej, obe nogi sta enako napeti. ♦ Davidova razgibanost delov telesa in gibov je usklajena, harmonična. Pri kurosu je poudarjena simetrija telesa, telo je izrazito napeto, roki sproščeni ob telesu z zaprtimi zapestji, kar poudari togost drže. ♦ Oba sta postavljena v mirno, statično in zadržano držo. ♦ Davidovo telo je realistično, ker sledi lepotim zgledom antike, tudi nekoliko idealizirano. Kuros je idealiziran, nekoliko stiliziran, vendar mehko oblikovanje telesa stremi k realizmu. ♦ David je oblikovan v naravni velikosti, kuros pa v nadnaravni. ♦ David ima sklonjeno glavo in nekoliko zamišljen izraz na obrazu. Kuros ima vzravnano glavo, jasen obraz s široko odprtimi očmi in nasmehom na licih. ♦ Oba imata na obrazu rahel nasmešek, ki Davida naredi nekoliko skrivnostnega, kuros pa z njim dobi vedrino na obrazu, kar je značilnost kipov arhajskega obdobja. ♦ Obe deli sta polnoplastični, vendar David gledalca bolj sili k različnim pogledom, da zaobjamemo njegovo upodobitev, pri kurosu pa je poudarjen frontalni pogled, zato daje vtis večje zaprtosti in stebrnega načela. ♦ David je kip, ki je odlit v bron, posamezni deli so bili nekoč pozlačeni, kuros je kip iz belega marmorja, ki je bil nekoč polikromiran. ♦ V obeh delih vidimo vplive predhodne umetnosti, v Davidu grško-rimske antike, v kurosu pa vplive egipčanske umetnosti. ♦ David je nastal kot dekoracija za mestno palačo pomembne politično vzpenjajoče se družine, kuros pa je bil postavljen kot nagrobnik mladeniča Kroisa, ubitega v boju. ♦ David je svetopisemski motiv, predstavlja božjega izvoljenca, ki je s svojo vero in umom premagal večjega in močnejšega sovražnika. Kuros predstavlja idealnega grškega mladeniča, ki nam kaže in razgalja svojo telesno moč in atletske lepote telesa. ♦ Obe deli sta nastali v povezavi s političnimi razmerami, David kot simbol moči florentinske republike, kuros kot spomin na mladeniča, ki je umrl v bitki, domnevno za oblast med atenskimi družinskimi klani.
5	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Tu kandidat primerjalno opredeli svoj osebni odnos do likovnih del iz naloge z utemeljitvijo.

8. naloga

EO	Rešitev
1	<p>štiri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Tizian ◆ Marijino vnebovzetje in kronanje/Assunta ◆ 1516–1518/prva polovica 16. stoletja ◆ olje na leseni plošči ◆ 690 x 360 cm/velike mere ◆ Santa Maria Gloriosa dei Frari, Benetke ◆ visoka renesansa
2	<p>tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Kompozicija slike je tridelna. Slika je razdeljena v tri vodoravne pasove, ki jih zarišejo skupine figur. Pasovi se dvigujejo od tal do nebes. ◆ Spodaj so vznemirjeni apostoli, v sredi na dvigajočem se oblaku Marija z angeli, zgoraj je Bog Oče z dvema angeloma, ki nosita krono in lovoriko. ◆ Figure so voluminozne, živahne in mehko senčene. ◆ Gestikulacija rok (rahla diagonalna kompozicija) poudarja spiralasto gibanje navzgor. Opazna je zrcalnost kretenj in barvnih tonov. ◆ Barve so žareče, tople. Prevladujejo rdeča, rumena, zelena in modra, značilne barve beneškega kolorita. ◆ Poudarjen je svetlobni kontrast med zemeljsko, naravno svetlobo in nebeško zlato rumeno lučjo, ki spominja na ozadje bizantinskih ikon. ◆ Pri osvetlitvi naslikanega prizora naj bi bil Tizian upošteval tudi svetlobo, ki proseva skozi velika gotska okna prezbiterija. ◆ Za Tiziana je bilo značilno, da je za dosego toplega kolorita površino slike najprej premazal z rdečo barvo in žareče barvne tone ustvaril s 30 ali 40 lazurnimi premazi. ◆ Slika je zasnovana v značilni visokorenesančni sestavljeni kompoziciji s tremi geometrijskimi liki: krogom, kvadratom in trikotnikom. Spodaj je zemeljski kvadrat in zgoraj nebeški angelski krog. Vanju lahko vrišemo dva visoka trikotnika, prvega po notranji in drugega po zunanji strani dveh v rdeče oblečenih figur. Vrh večjega je Marijina glava. Trikotnika poudarita gibanje navzgor. ◆ To je slika, sestavljena iz več lesenih plošč (vseh je 21), ki so vstavljene v marmornati okvir oltarja v prezbiteriju frančiškanske cerkve v Benetkah. Take velike oltarne tabelne slike v Italiji imenujejo pala.
3	<p>tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Slika predstavlja Marijino vnebovzetje in njen slavnostni sprejem v nebesa. Upodobljen je trenutek, ko se je Marija na oblaku vpricho apostolov dvignila z zemlje v nebo, tam pa jo bodo vsak hip okronali za nebeško kraljico. ◆ Motiv je svetopisemski, vendar zgodba ni vzeta iz Nove zaveze, ampak temelji na apokrifnih spisih, ki jih uradna Cerkev ne priznava. Gre za zgodbo o Marijini smrti in njenem kronanju iz 3. in 4. stoletja, zapisano v Zlati legendi iz 13. stoletja. ◆ Marijo naj bi bil pri 72 letih obiskal angel in ji naznanil prihod smrti. Zaželela si je, da bi umrla v družbi Kristusovih učencev, ki so bili razkropljeni po svetu. Apostoli so kmalu zatem na oblakih prispeli na Marijina vrata in v njihovi družbi je umrla. Apostoli so poskrbeli za njen pogreb in bedeli nad njenim grobom. Drugi dan po smrti je Marija vstala in angeli so jo ponesli v nebo. ◆ Tizian je s prstanom angelov, ki častijo Marijo in držijo v rokah glasbila, ponazoril nebeško bogoslužje, ki običajno spremlja prizor njenega kronanja. ◆ Predstavljen je prehod od človeškega, zemeljskega k večnemu, božanskemu bivanju.
4	<p>osem od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Največji naslikani oltar v Benetkah so naročili frančiškani in je, ko je bil končan, šokiral javnost z velikostjo, naročnikom pa se ni zdelo primerno, da bi apostole kot modeli predstavljali mišičasti ribiči iz beneškega predmestja Chioggia. ◆ Slika je želel odkupiti avstrijski veleposlanik, a mu je menihi niso prodali. ◆ Slika ima pomembno vlogo v romanu Izidorja Cankarja S poti. Njegova junaka sta si jo ogledovala v beneški Gallerii dell'Accademia, kjer je bila nekaj časa postavljena. ◆ Slika prinaša odločilno novost v upodobitvah nabožnih prizorov, pri katerih statične, meditativne podobe zamenjajo dramatični, čustveni prizori. ◆ Nabožni motiv svetega razgovora (sacra conversazione) z Marijo in svetniki, postavljenimi v

	<p>isti prostor, ki je bil tako priljubljen v beneškem slikarstvu, je Tizian naredil bolj dinamičen in čustveno izrazen.</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Z vnašanjem dinamične diagonale v slikovno kompozicijo je porušil simetrijo in začrtal nadaljnji razvoj nabožnega slikarstva v baročni umetnosti. ♦ Tizian je v dolgem življenju ustvaril obsežen opus in bil deležen mnogih časti, njegovo delo nikoli ni bilo spregledano in ni zatonilo v pozabo. Slikar se je šolal v delavnici Giovannija Bellinija in delal v Giorgionejevem krogu. ♦ Z Assunto se je uveljavil kot zrel umetnik in vodilna osebnost beneškega slikarstva ter za pol stoletja ostal prvi slikar beneške republike. ♦ Bil je psihološko poglobljen v upodabljanju in interpretaciji vsebin ter nenehni inovator slikarske tehnike, zato velja za očeta modernega slikarstva. ♦ Sliko Pokop grofa Orgaza je naslikal španski slikar grškega rodu El Greco v dobi manierizma ali pozne renesanse. Nastala je natanko 70 let kasneje kot Tizianova slika, ki je še umetniško delo visoke renesanse. ♦ Obe sliki sta naslikani v pokončnem formatu in sta razdeljeni na več med seboj ločenih vsebinskih delov, ki potekajo na tem svetu in v nebesih. ♦ Obe sliki imata dvodelno kompozicijo: sestavljata ju zemeljsko in nebeško dogajanje, torej pozemskega sveta in večnosti (onostranstva). Oba dela pa se na omenjenih slikah dopolnjujeta. ♦ Obe sliki sta v nebeškem delu zelo dinamični. ♦ Na obeh slikah so svetlobni in barvni kontrasti: pri Assunti opazimo temna telesa apostolov pred svetlim nebom ter temno modro Marijino ogrinjalo in temno podobo Boga kot kontrast zlati neskončnosti nebes. Tizianove osebe osvetljujejo dve različni vrsti svetlobe: megličasto nebo nad glavami apostolov in zlata kot barva večnosti v nebesih. Pri El Grecu so barve videti bolj kovinske, zemeljsko in nebeško dogajanje potekata pred temnim ozadjem. Kolorit na Pokopu grofa Orgaza je drugačen kakor pri Assunti: zemeljski prizor pokopa zaznamujejo tople barve, prevladuje zemeljsko rjava. Detajli na oblačilih obeh svetnikov so skrbno naslikani. Prehod grofove duše zaznamuje svet brez barv (vice) – črn, bel in siv. V nebesih so barve hladne in nenaravne. Kompozicijsko se tu ponovi tradicionalna oblika timpanona. ♦ Tizianova Marija je v središču krožne kompozicije – polkrog zgornjega roba se nadaljuje v oblaku in angelih ob njenih nogah, hkrati pa predstavlja tudi vrh ozke trikotne kompozicije, katere stranici objemata telesi dveh apostolov v rdečih oblačilih. Tudi pri El Grecu je opaziti trikotno kompozicijo v nebesih, oblikujejo jo Marija, Jezus in Janez Krstnik. ♦ Grof Orgaz je bil dobrotnik cerkve sv. Tomaža v Toledu, za katero je slika po naročilu tudi nastala. Njegov pogreb je bil po izročilu čudežen: iz nebes sta se spustila sv. Avguštin in sv. Štefan in ga prišla pokopat. Ta čudežni dogodek je upodobljen na spodnjem delu slike, v sredini pa se duša grofa Orgaza kot malo prosorno bitje dviga v nebo, upodobljeno v zgornjem delu. Assunta govori o Marijinem vnebovzetju. Obe umetniški deli torej govorita o čudežu. ♦ Čeprav gre za dogodek, ki se je zgodil kakih 250 let prej, ga El Greco pripoveduje, kot da je sodoben. Med asistenčnimi figurami je veliko toledskih plemičev in krajevne duhovščine. Plemiči so oblečeni po tedanji modi. Sodobne mode pri Tizianovih svetih osebah ne opazimo tako očitno. ♦ V nasprotju s Tizianovo Assunto, kjer so apostoli vidno vznemirjeni in močno razgibani, so pri El Grecu navzoči kljub čudežu mirni. ♦ Pri Assunti so figure anatomske pravilne, pri Pokopu škofa Orgaza pa manieristično spotegnjene. ♦ Na El Grecovi sliki je med pogrebci slikar upodobil tudi svoj avtoportret (nad dvignjeno roko plemiča) in portret svojega sina, ki kleči spredaj. Samo onadva zreta v nas in nas tako povezujeta s čudežem, na katerega deček opozarja s prstom. Na Tizianovi sliki avtoportreta ni. ♦ Obe sliki sta oltarni in sta monumentalnih mer, naslikani sta z oljnimi barvami.
5	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Tu kandidat primerjalno opredeli svoj osebni odnos do likovnih del iz naloge z utemeljitvijo.

Izpitna pola 2

6. naloga

EO	Rešitev
1	<p>štiri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Jacques Louis David ◆ Prisega Horacijev ◆ 1784/druga polovica 18. stoletja ◆ olje na platnu ◆ 330 x 425 cm/velike mere ◆ Musée du Louvre, Pariz ◆ neoklasicizem
2	<p>tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Figure so strogo razpostavljene v perspektivni mreži. ◆ Perspektiva nas z očiščem usmeri v točko, ki je bistvena za razumevanje prizora. To je roka očeta Horacija s tremi meči, ki jih bo izročil sinovom, da se bodo odpravili v boj. ◆ Kompozicija je razpotegnjena in enostavna ter podpira stoično razpoloženje upodobljenec. Celoto preveva nov duh geometrizma, ki se izraža povsod: ne le v arhitekturi, temveč tudi v človeških telesih. ◆ Očetova postava poudarja sredino slike in zarisuje obliko trikotnika. Dva nova trikotnika ga obdajata z obeh strani, na levi ga sestavljajo tri postave sinov, na desni žalujočih žensk. ◆ Horacij in sinovi stojijo v izumetničeni drži, že samo položaj njihovih nog oblikuje trikotnike. Obrnjeni trikotnik pa se ponovi ob levem robu slike med kopjem in sinovo roko, ki ga drži. ◆ Ritem trikotnikov je umeščen med vertikale dorskih stebrov v ozadju in horizontale dekorativnega tlaka v ospredju. ◆ Izbira barv je zadržana in skrbno preiščena. Živo rdeče očetovo ogrinjalo pritegne gledalčev pogled in ga usmeri v vsebinsko središče slike. Bratje so oblečeni v bela, rdeča in modra oblačila, kar razkriva njihovo patriotsko pripravljenost, da se bodo bojevali za domovino. Intenzivne žareče barve so v kontrastu z zasenčenimi, pastelnimi odtenki zemeljskih barv oblačil, v katera so odete ženske. Barva v neoklasicističnem slikarstvu nosi vsebinske in simbolne poudarke. ◆ Moška telesa so napeta in odločna, stojijo čvrsto in neomajno, v nasprotju z mehko gmoto žalujočih žensk. ◆ Kontrastne oblike, ostre, sekajoče, cikcak linije pri moških in valujoče pri ženskih likih dodatno poudarijo različno naravo figuralnih skupin. Sporočilo, da naj vrline, kakršne so pogum, lojalnost in patriotizem, zmagajo nad žalostjo in obupom, je očitno. ◆ David uporablja likovna izrazna sredstva izredno gospodarno, ker želi, da je njegovo sporočilo jasno, nedvoumno in prepričljivo. ◆ Kompozicijsko izbrušenost okrepi še izbira kristalne jutranje svetlobe, čistost barv in elementarna preprostost prostora s tremi oboki, ki počivajo na stebrih s preprostimi dorskimi kapiteli, pod katerimi se prizorišče kar na hitro zapre. ◆ Prizor z enakomerno razporeditvijo figur, njihovo postavitvijo pod oboke in osvetlitvijo spominja na reliefe z rimskih sarkofagov ali prizore z grških vaz. ◆ Figure so polnoplastične, skoraj pretirano kiparske.
3	<p>tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Slikar je motiv lahko preučeval po besedilih antičnih piscev (Livij, Plutarh, pozneje Corneille), vendar v nobenem ni omenjen prizor s prisego sinov očetu. Zato nekateri strokovnjaki menijo, da je David izbral ta motiv, ker je bil eden od prostozidarjev, za katere so obredi s priseganjem zelo pomembni. ◆ Zgodba na sliki sega v rimsko predrepublikansko zgodovino 7. st. pr. n. št., ko naj bi se bila končala vojna med Rimom in Albo tako, da bi se spopadli največji junaki obeh sovražnih mest. Iz Rima so bili to trije bratje Horaciji, ki naj bi se spopadli s tremi brati Kuriaciji. ◆ David si je izbral trenutek, ko oče Horacij sinovom izroča meče, oni pa mu prisežejo, da bodo ali porazili nasprotnika ali pa žrtvovali življenje za domovino. ◆ Dogodek je še posebno dramatičen, ker sta bili obe družini povezani s poroko. Sabina, sestra Kuriacijev, je bila poročena z najstarejšim od bratov Horacij, in Kamila, sestra Horacijev, zaročena z enim od Kuriacijev. ◆ Kontrast odločnim bratom sta dekleti na sliki, prevzeti od trpljenja in žalovanja, saj bosta ostali

	<p>brez svojih dragih. Za njima sedi mati treh sinov in objema svoje vnuke.</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Moč te slike je v strašni moralni dilemi, v konfliktu med ljubeznijo in domoljubjem, v katerem se znajdejo upodobljenci na sliki. Nedejavne ženske so v močnem kontrastu z odločno, dejavno skupino mož, ki postavljajo na prvo mesto boj za domovino. Ta moralna drža je značilna za neoklasicizem ter poudarjeno opredeljuje družbeno vlogo moškega kot aktivnega in ženske kot pasivne. ♦ Bistvo podobe je poziv posamezniku, naj postavi državljske interese nad lastna čustva. Slika nekako predčasno kliče tudi k revoluciji. ♦ Za Davidova dela je značilna moralno-didaktična nota in močno propagandno politično sporočilo.
4	<p>osem od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Prisega Horacijev se popolnoma oddalji od rokokojske lahkotnosti potez in prepletanja barvnih vtisov, zato predstavlja revolucijo v slikarstvu. Neoklasicistična slikarska doktrina zahteva čiste linije, jasne poteze, trdno kompozicijo, zadržanost v izražanju, jasno opredeljene barve in čvrste obrise. ♦ Slika je bila prvič razstavljena na pariškem Salonu leta 1785 in je v hipu postavila Davida kot tistega, ki diktira nov slog, neoklasicizem. David ga je vpeljal pod vplivom razsvetljenstva, antike in italijanskega slikarstva 17. stoletja. ♦ Prisega Horacijev je nastala za dvor kralja Ludvika XVI. Za naročila je skrbela kraljeva direkcija. Z njimi se je dvor želel oskrbeti s slikami, ki bi vzgajale podložnike in dvigovale javno moralo. V tem se razkriva razsvetljenski ideal, da naj ima umetniško delo moralno sporočilo in naj vzgaja gledalca v krepostnega državljana. ♦ Francija je v tem času doživljala dramatične družbene pretrese. David je v menjavah družbenih ureditev ohranil vlogo vodilnega slikarja v času konservativnega starega reda pod Ludvikom XVI., med francosko revolucijo in pozneje pod Napoleonom. ♦ Ker je imel slikar tudi politično moč, je njegov slog postal uradni model slikarstva za več desetletij. ♦ David je dosegel posebno visok položaj med francosko revolucijo, ko je narekoval umetnostna pravila, saj je bil tudi kot Robespierrov prijatelj dejavno vključen v dogajanje. Bil je celo med podpisniki smrtne obsodbe kralja Ludvika XVI., skiciral je kraljico Marijo Antoinetto na poti na morišče in upodobil umorjenega prijatelja Marata kot junaka, mučenca revolucije. ♦ Pozneje je postal vnet privrženec in umetnik Napoleonovega režima ter se je moral po njegovem padcu zavoljo svojih političnih prepričanj izseliti iz Francije, tako da je umrl v izgnanstvu, v Bruslju. ♦ S sliko se izoblikuje nova tipologija historičnega slikarstva velikega formata in znotraj tega se uveljavi poseben tip heroičnega slikarstva. ♦ Ko je dobil naročilo za Prisego Horacijev, je za enajst mesecev, od oktobra 1784 do avgusta 1785, odpotoval v Rim in tam je nastala slika, ki je njegovo prvo veliko in pomembno delo v karieri. ♦ Predstavnik neoklasicističnega sloga je tudi Slovenec Franc Kavčič, ki je bil profesor slikarstva na dunajski akademiji za likovno umetnost. ♦ Na drugi sliki je najbolj znana slika Georgeses Seurat Nedeljsko popoldne na otoku La Grande Jatte. Gre za delo velikih mer, nekoliko manjše od Prisega Horacijev, ki je ravno tako naslikano v tehniki olje na platno. Nastalo je natanko sto let kasneje kakor Davidova slika. ♦ Seurat je kot študent slikarstva sprva občudoval neoklasicizem, zlasti glede prostorske gradnje slike (v zaporedju je nizal svetlo-temne kontraste). ♦ Seurata uvrščamo v postimpresionizem. Njegovo slikarstvo natančneje označujemo z besedo pointilizem. Opiral se je na tedanje dosežke znanosti, kjer so odkrili, da se barve spreminjajo glede na razdaljo, iz katere jih opazujemo. Barv ni mešal niti na paleti niti na platnu. Čiste barve je nanašal na platno v ločenih pikah, brez prekrivanja. Pike barv so se šele s pogledom iz daljave sestavile v barvne odtenke. Tu torej ni značilnih lazurnih nanosov barve kakor pri Prisegi Horacijev. ♦ Na tisoče pik je pri Seuratu naslikanih v neposrednem stiku in brez jasnih obrisov, vendar so barve čiste in se ne mešajo kakor pri impresionistih. Tako je npr. vtis trepetanja dosegel tako, da je postavil modro ob rdeči, modro ob rumeni itd. Davidove barve so v nasprotju s Seuratovo tehniko jasne in večinoma hladne. ♦ Za umetnost po impresionizmu je bila značilna jasna kompozicija – z vnaprejšnjo analizo barv so dosegli zaželene barvne ali svetlobne učinke. ♦ Sliki se razlikujeta v koloritu, pri Seuratu so barve svetlejšje. Pri Davidu prevladuje hladna barvna lestvica.

	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Pri Davidovi sliki so telesa skoraj kiparsko občutena in ostro izrisana, take ostrine pri Seurat ni zaznati. ♦ Sliki se vsebinsko močno razlikujeta. Pri Davidu so v ospredju razsvetljenske vrednote: prisega mladeničev očetu je pravzaprav prisega domovini. Na Prisegi Horacijev so torej v zgodovinski tematiki očitne etične vrednote, kot so domoljubje, požrtvovalnost, svoboda in junaštvo. Prikazano je ključno dejanje: prisega tik pred odhodom v boj na življenje in smrt. Gre za enkratni, neponovljiv dogodek. V nasprotju z njim Seuratova slika kaže žanrski prizor, sončno nedeljsko popoldne na pariškem otoku sredi Seine, imenovanem La Grande Jatte. Namesto etičnih vrednot na tej umetnini lahko podoživimo sproščeno nedeljsko razpoloženje meščanstva v 2. polovici 19. stoletja in opazujemo, kako preživljajo prosti čas v zeleni naravi. Če bi izvzeli modo tistega časa, bi se podoben prizor lahko dogajal v mestih tudi zdaj. ♦ Pri Davidu so ženske postavljene v podrejeno oziroma pasivno vlogo. Pri Seurat pa so sto let kasneje Parižanke enakopravne moškim: ena od njih se npr. ukvarja z ribolovom. ♦ Na Prisegi Horacijev dogajanje poteka na prizorišču, ki ga ne moremo povsem opredeliti: prostor je omejen s stenami in delno odprt z arkadami. Seuratovo Nedeljsko popoldne na otoku La Grande Jatte pa ima dogajalni prostor natančno opredeljen že z naslovom. ♦ Davidova slika deluje zelo slovesno in čustveno nabito (patetično), Seuratova pa je po razpoloženju sproščena. ♦ Pri Seurat so osebe naslikane v jasnih oblikah, gibanje je nakazano.
5	♦ Tu kandidat primerjalno opredeli svoj osebni odnos do likovnih del iz naloge z utemeljitvijo.

7. naloga

EO	Rešitev
1	<p>štiri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Francesco Robba ♦ Vodnjak treh kranjskih rek ali Robbov vodnjak ♦ 1743–1751/sredina 18. st. ♦ marmor ♦ v = 13 m/velike mere ♦ Mestni trg, Ljubljana (izvirnik hrani Narodna galerija, Ljubljana) ♦ barok
2	<p>tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Robbov vodnjak stoji na trgu pred ljubljanskim Magistratom v stičišču treh mestnih osi, Stritarjeve ulice, Ciril-Methodovega in Mestnega trga. Prilagojen je terenu, postavljen na »sotočje« treh ulic ter s tristrano zasnovo in postavitvijo v prostor dopolnjuje srednjeveško urbanistično ureditev mesta. ♦ Sestavljen je iz več osnovnih delov: stopničasto dvignjene ploščadi na osnovi dvanajstkotnika, bazena, treh moških postav z vrči v rokah in obeliska v sredini, ki sega v višino. ♦ Celoto vodnjaka obvladuje število tri: tri moške figure (personifikacija rečnih božanstev), tristrani obelisk s porezanimi vogali, bazen v obliki trilistne deteljice z vrisanim trikotnikom. ♦ Temeljna misel je menjava organičnih in geometričnih oblik. ♦ Učinkovita je uporaba barve petih vrst raznobarvnega naravnega kamna. ♦ Marmorna površina je gladka, spolirana. ♦ Figure personifikacij imajo herojska telesa, postavljena v dinamične zasuke, izrazi na obrazih so različni, od melanholične zasanjanosti do groteskne grimase, telesa obdaja dinamična draperija. ♦ Figure segajo v prostor ter se jasno in dinamično izrisujejo iz ozadja. ♦ Je celostna umetnina, katere arhitektura in kiparstvo se dopolnjujeta z ambientom, čemur se pridružijo še zvočni učinki žuboreče vode v bazenu. Voda je podrejena arhitekturnemu in kiparskemu delu ter teče v ozkih curkih iz velikih vrčev in vodnih živali. ♦ Je arhitekturno-kiparska celota, ki oblikuje značilno mestno veduto.
3	<p>tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Ne glede na funkcionalno nalogo vodnjaka, pri katerem se oskrbiš z vodo, je Robba ustvaril visoko estetsko celoto. ♦ Osrednji poudarek so gole moške figure v pokončno sedečem položaju z ovito draperijo okoli bokov in vrči v rokah, umeščene vsaka ob porezan rob tristranega obeliska v vodnjaku. Med seboj so si podobne (gole, ovite s skromno draperijo), z eno nogo stojijo na ribah, ena na

	<p>delfinu in dve na sladkovodnih ribah, z drugo pa na skali. V rokah držijo posode, iz katerih teče voda. Moške obdaja skalovje, prepleteno z rastlinjem, tudi z vinsko trto.</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Tri moške figure so prepoznavne kot rečna oz. vodna božanstva in poosebljajo tri reke osrednje Slovenije: Ljubljanico, Krko in Savo, morda tudi tri teritorialne enote vojvodine Kranjske: Gorenjsko, Dolenjsko in Notranjsko.
4	<p>osem od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zgled za vodnjak je Robba črpal pri vzorniku, rimskem kiparju in arhitektu Gianu Lorenzu Berniniju in njegovem Vodnjaku štirih rek na rimski Piazza Navona (1647–1651). Zaradi manjšega prostora, ki ga je imel na voljo na ljubljanskem trgu, pa si je za arhitekturni del vodnjaka za zgled vzel drugo rimsko fontano, vodnjak na Piazza della Rotonda, pred rimskim Panteonom, delo baročnega arhitekta in kiparja Filippa Barigioneja. ♦ Na podstavku obeliska je v poglobljeni kartuši delo datirano in podpisano. ♦ Francesco Robba se je rodil v Benetkah, šolal se je pri beneškem kiparju Pietru Baratti in prišel kot uveljavljen kipar v Ljubljano. ♦ O njegovem ugledu pričajo naročila iz Celovca, Zagreba in drugod. ♦ Deloval je v berninijevski tradiciji in črpal iz beneškega kiparstva. ♦ Je največji umetnik baroka na Slovenskem in je pomagal uveljaviti Ljubljano kot pomembno umetniško središče. ♦ Obe deli sta kiparski, polnoplastični, narejeni pretežno v marmorju, čeprav gre v obeh primerih za kombinacijo materialov. ♦ Robba je ustvaril ambientalno postavitvev, ki ima namembnost vodnjaka, Canova pa je izdelal idealizirani portret Paoline Borghese. ♦ Pri Robbi je poudarjena vertikalnost z obeliskom in gre za večfiguralno kompozicijo, pri Canovi zleknjena figura poudarja horizontalnost in gre za samostojno ležečo figuro. ♦ Figure so oblikovane realistično, vendar so pri Robbi bolj razgibane, baročno dinamične in imajo mišičasta herojska telesa. Paolinina podoba je bolj zadržana, njen videz je antikizirajoč ter poudarja predvsem ljubkost in lepoto ženskega telesa. ♦ Površina kipov je gladko obdelana in spolirana do sijaja. ♦ Robbove figure so personifikacije rek, Canova je ustvaril preoblečen portret v mitologijo, Paolino je predstavil kot boginjo Venero. ♦ Robbove figure so domnevno tri kranjske reke in naj bi simbolizirale tri teritorialne enote dežele. Paolina je upodobljena kot zmagovita Venera (Venus victrix), saj v roki drži mitološko zlato jabolko z napisom najlepši. ♦ Robbovo delo je nastalo kot okras Ljubljane, prestolnice dežele Kranjske, in s tem povečuje lepoto mesta, Canova z mitološko preobleko povečuje lepoto mlade Napoleonove sestre. ♦ Robba je zasnoval delo po rimskih baročnih fontanah, Canova pa po antičnih kipih Venere. ♦ Oba umetnika sta bila Benečana in izjemna mojstra v oblikovanju kamna.
5	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Tu kandidat primerjalno opredeli svoj osebni odnos do likovnih del iz naloge z utemeljitvijo.

8. naloga

EO	Rešitev
1	<p>štiri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Eugène Delacroix ♦ Sardanapalova smrt ♦ 1827/prva polovica 19. stoletja ♦ 392 x 496 cm (monumentalne mere) ♦ olje na platnu ♦ Musée du Louvre, Pariz ♦ romantika
2	<p>tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Kompozicija je dinamična in ustvarja občutek kaotičnosti, glavna silnica je padajoča diagonala od kraljevega očesa do zabodene ženske spodaj, padajoča linija. ♦ Poudarjeno središče slike, ki se proti stranem navidezno širi čez njen rob, v sredini so detajli zelo jasni, proti robu pa postajajo predmeti bolj zabrisani. ♦ Na rožnati postelji z zlatimi sloni leži Sardanapal – povzročitelj pokola, ki divja okrog njega. ♦ Slika je velikega formata. ♦ Slikar z likovnimi sredstvi izraža celo paleto dramatičnih človeških čustev.

	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Slikarjeve poteze so razgibane, strastne. ♦ Slika izraža izredno energijo, vzdušje na robu norosti in simbolizira upor proti vsemu, kar zagovarja klasična umetnost. ♦ Barve so tople, živahne in bogate. Prevladuje rdeča barva. ♦ Slikar velja za enega največjih koloristov vseh časov, barve je mešal v mavrični spekter in ni uporabljal čistih nanosov kakor njegovi sodobniki, uporaba komplementarnih barv, npr. rdeče in zelene.
3	<p>tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Prizor iz asirske zgodovine, ki ga je v svoji drami Sardanapal (1821) predstavil Lord Byron. ♦ Sardanapal, zadnji asirski kralj, ki je živel v Ninivah, naj bi ob spoznanju, da mu ne bo uspelo ubraniti mesta pred napadalci, sklenil zažgati palačo z najdragocenejšim, kar premore: z odaliskami, služabniki in živalmi vred. ♦ Prizor gole odaliske tik pred smrtjo, ki kralja prosi za milost, on pa se ne zmeni zanjo. ♦ Kralj se pripravlja, da bo zaužil čašo s strupom, samomor je priljubljena tema romantike. ♦ Značilno za romantično razpoloženje, melanholija, eksotizem, čutnost, dramatičnost, nasilje. ♦ Orientalizem, kot ga je razumela tedanja družba: neusmiljeni, z dragulji okrašeni princ, ugrabljene žrtve v eksotičnih oblačilih, goli črni sužnji, senzualizem harema ... ♦ Iskanje novih virov in motivov slikarjev v leposlovju, orientalizmu.
4	<p>osem od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Slikar je bil sodobnik neoklasicistov, razvil pa je popolnoma drugačen način slikanja, ki je nasproten lepoti, harmoniji in redu neoklasicizma. ♦ »Spopad« med zagovorniki neoklasicističnega načina slikanja in novega romantičnega: prvi so zagovorniki risbe – slika mora temeljiti na skrbno izdelani skici, barva je drugotnega pomena, drugi pa so zagovorniki barve. ♦ Delacroix velja za enega največjih koloristov vseh časov, ki se je zgledoval pri Rubensu in slikarjih beneške renesanse, njegovo delo pa je močno vplivalo na razvoj modernizma. ♦ Slika je bila razstavljena na pariškem Salonu leta 1827 in ni bila dobro sprejeta. ♦ Prvi vtis obeh slik deluje dinamično, na prvi sliki je to padajoča diagonala, na drugi kopičenje in prekrivanje barvnih ploskev in linij ustvarja posebno likovno dinamiko. ♦ Na prvi sliki je prostor še dokaj razviden, v ospredju vidimo posteljo, ki je pravzaprav grmada, in v ozadju vidimo v ognjenih zubljih del mestnega obzidja, na drugi sliki prostor ni razviden, vse je sploščeno na barvne ploskve. ♦ Obe sliki sta večfiguralni kompoziciji z razgibanimi držami figur, na prvi sliki so figure realistične, imajo herojska in čutna telesa, so senčene in delujejo polnoplastično. Na drugi sliki so figure poenostavljene, sestavljene lahko iz različnih pogledov, ploskovite, delujejo deformirano. ♦ Na prvi sliki prevladuje topel kolorit, najrazličnejših barvnih tonov, na drugi sliki so barve skorajda enakomernih tonov ♦ Na obeh slikah se pojavlja ženski akt, vendar na prvi sliki ta tradicionalno poudarja lepoto telesa in čutnost, na drugi sliki pa so telesa žensk deformirana, degradirana, slikarja ne zanima lepota telesa, ampak ga razstavlja na osnovne likovne prvine. ♦ Motiv prve slike izvira iz leposlovja in zgodovine, prikazuje jasno zgodbo v njenem najbolj dramatičnem preobratu, na drugi sliki so domnevno, po naslovu slike sodeč, prostitutke v izložbenem oknu v Barceloni, vendar tu ni pomembna vsebina, ampak kako se motiv tradicionalnega ženskega akta spreminja v nov likovni izraz. ♦ Na prvi sliki slikarja zanimajo dramatična čustva, ki jih izražajo figure, na drugi sliki pa se figure spreminjajo v ploskovite maske, ki delujejo grdo in grozljivo. ♦ V obeh slikah se kot podrejen motiv pojavlja tudi tihožitje, na prvi sliki v obliki kraljevih dragocenostih, na drugi sliki pa v obliki sadnega tihožitja. ♦ Obe deli sta izdelani v tehniki olje na platnu in velikih mer.
5	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Tu kandidat primerjalno opredeli svoj osebni odnos do likovnih del iz naloge z utemeljitvijo.